

VLAAMSE DEMOKRATEN, naam voor een aanvankelijk informele groep die na de zg. Vlaamse marsen (1961, '62 en '63) poogde een coalitie aan te gaan met de Volksunie. De groep zag zijn bedoeling als het doorzetten, op het politieke vlak, van een vernieuwde sociaal-flamingantische geest. Hij verdedigde federalisme en economische democratie, waarmee het traditioneel-nationalistisch standpunt moest worden doorbroken. De groep verwachtte daarvan een grotere „slagkracht” voor de V.B. Zijn invloed was duidelijk te merken in de resoluties van het Volksunie-congres te Mechelen in 1963.

De poging tot coalitievorming begon in het licht van de toen aangekondigde institutionele hervormingen van de staat. Ze startte, onder de benaming Breed Vlaams Front, met een memorandum dat in februari 1964 door Maurits Coppieters en Staf Verrept tot de Volksunie werd gericht. De partij achtte het voorstel, zoals het werd geformuleerd, onaanvaardbaar, maar wilde toch onderhandelen over een verkiezingsbondgenootschap. Voordat men een akkoord bereikte, trok Coppieters zich uit de groep terug. Hij zou later tot de Volksunie toetreden.

De tweede poging, waarop meer bepaald de naam van Vlaamse Demokraten toepasselijk is, werd ondernomen met het oog op de vorming van een Vlaams front in de provincie Brabant. Men werd daartoe aangemoedigd door de goede uitslag die Daniel Deconinck met zijn Vlaamse lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen voor Brussel behaalde. Het Volksunie-bestuur van het arrondissement Brussel (op de onthouding van Vic Anciaux en M. Vanthournouth na) keurde de poging tot coalitie goed, maar het in een manifest geformuleerde voorstel stuitte op grote weerstand bij mensen als pater M. Brauns, R. van der Paal en L. Wouters, van groeperingen als Were Di, Vlaamse Militanten Orde e.a. De Volksunie stelde een onderhandelingscommissie samen onder voorzitterschap van Hugo Schiltz. De naam Vlaamse Demokraten kwam toen voor het eerst naar voren om de groep aan te duiden namens welke A. Roosens, R. Bourgeois en S. Verrept een „waarborgensverslag” ondertekenden. Bij de samenstelling van de verkiezingslijsten bleek tegenkanting te bestaan tegen de kandidatuur van S. Verrept voor de eerste plaats op de lijst van de Senaat. De Volksunie besloot - op voorstel van haar voorzitter Frans van der Elst en met steun van de pas toetreden Coppieters - een „open voorstel” van lijsten-samenstelling te publiceren. Daarin werd de eerste plaats aangeboden aan een nog later aan te duiden vooraanstaande Vlaming. Edward Amter had reeds geweigerd; later vernam men dat Lode Claes in aanmerking kwam, die evenwel pas in 1965 de Senaatslijst zou aanvoeren. Dit betekende het eind van het Vlaamse front in Brabant. De nieuwe groep besloot, samen met Deconinck en een deel van de Volksunie dat hem volgde, onder de naam Front van Vlaamse Demokraten zijn kans te wagen. Het liep uit op een mislukking: 6.553 stemmen tegenover 29.978 voor de Volksunie. De groep viel onmiddellijk

uiteen. De Vlaamse Demokraten hervormden zich tot een politieke formatie, links van de Belgische Socialistische Partij (BSP), met als orgaan het tijdschrift *Richting* (1966-'67-'68). In april 1967 werd (zonder Verrept) het Democratisch Aktiekomitee opgericht (DAK) en daarna kwam er een versmelting met de Socialistische Beweging Vlaanderen (SBV) met de steun van Camille Huysmans. Dit mondde uit in het tijdschrift *Rood* (januari 1969), dat evenwel later in andere handen (nl. die van de Revolutionaire Arbeidersliga of RAL, strekking E. Mandel) is overgegaan.

De hoop op een breed Vlaams front in Brabant verdween en er volgde een inzinking van de buitenpartijpolitieke Vlaamse actie, die geen voldoende compensatie vond in de partijvorming, de relatieve successen van de Volksunie ten spijt. Men moest in Brussel wachten tot 1970-'71 eer de polarisatie in het Front des Francophones ook een tegenhanger vond in een overgang naar de Volksunie (P. Martens, A. Monteyne e.a.). Daniel Deconinck trad in 1970 toe tot de Rode Leeuwen en werd derde kandidaat op de lijst voor de Brusselse gemeenteraadsverkiezingen; de lijst haalde evenwel geen verkozenen.

LITERATUUR: S. Verrept, *Een nieuwe horizon voor de Vlaamse strijd* (1966).

DANIEL DECONINCK